

Координаційно-експертна рада з питань соціальної політики
Науково-дослідного інституту праці та зайнятості населення
МСП та НАН України

**Інформаційні матеріали для розробки
Стратегії модернізації соціального діалогу**

ЗМІСТ

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЕКТ.....	3
ПІДХОДИ ДО РОЗРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ	
I. ВСТУП.....	4
II. ВИЗНАЧЕННЯ.....	5
III. СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ В УКРАЇНІ ТА РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ.....	5
IV. МЕТА, ПРИНЦИПИ ТА ПРІОРИТЕТИ.....	11
V. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ.....	12
VI. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ.....	12
ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ТА ДОПОВНЕНЬ ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ В УКРАЇНІ».....	13

Засідання проходить в рамках Проекту "Разом сильніші – новий соціальний діалог у країнах Східного партнерства", який реалізує Бюро соціальних та політичних розробок за підтримки Секретаріату Форуму громадянського суспільства Східного партнерства

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОЕКТ

Мета проекту

Формування нової моделі соціально-трудових відносин між державною, роботодавцями і профспілками з метою узгодження інтересів, заради забезпечення сталого розвитку країни.

Завдання проекту

- Розроблення «Стратегії модернізації соціального діалогу в Україні»;
- Розроблення пакету нормативно-правових актів щодо реалізації Стратегії;
- Громадське обговорення реформи соціального діалогу;
- Залучення міжнародних експертів з Грузії, Вірменії та Молдови для впровадження реформи соціального діалогу для забезпечення сталого розвитку в цих країнах.

Навіщо потрібна модернізація соціального діалогу:

- Соціальний діалог має стати головним інструментом для подолання соціально-економічної кризи в Україні та забезпечення сталого розвитку;
- 1 січня 2016 року розпочалася робота Глибокої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі з Європейським союзом, яка передбачає забезпечення сталого розвитку України;
- потреба системного та зв'язного реформування держави для забезпечення узгодженості соціальної, економічної та екологічної політик;
- підвищення індексу людського розвитку (сталий розвиток) передбачає координацію зусиль соціальних партнерів та організацій третього сектору в забезпеченні балансу між соціальною, економічною та екологічною політиками.

У заходах проекту взяли участь також представники низки аналітичних центрів та соціальних партнерів, що є членами групи 5 "Соціально-трудова політика та соціальний діалог" Форуму громадянського суспільства Східного партнерства -

Науково-інтелектуальний клуб "Діалог поколінь" (Грузія)

Асоціація малого та середнього бізнесу (Молдова)

Центр розвитку НУО Армавіру (Вірменія)

Експерти з Грузії, Молдови та Вірменії провели аналіз національних законодавств та розробили бачення того, яким чином через соціальне партнерство можна забезпечити досягнення цілей сталого розвитку.

Напрямки модернізації соціального діалогу -

- *підвищення статусу соціального діалогу та включення організацій «третього сектору» до розширеного формату соціального діалогу;*
- *забезпечення ефективного контролю за виконанням рішень сторін соціального діалогу (зокрема через незалежний моніторинг громадськими організаціями);*
- *удосконалення механізмів інформування чиновників, громадськості, представників бізнесу та працівників про ефективність соціального діалогу в забезпеченні сталого розвитку (зокрема проведення інформаційної кампанії серед чиновників профільних органів виконавчої влади);*
- *розширення тематики соціального діалогу на питання екологічної політики та залучення до процесу переговорів профільного міністерства;*
- *модернізація механізмів обговорення та лобіювання спільних рішень сторін соціального діалогу на всеукраїнському та місцевому рівнях;*

ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ МОДЕРНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

I. ВСТУП

Відповідно статті першої Конституції України, Україна є суверенна і незалежна, демократична, **соціальна**, правова держава, в якій забезпечення прав людини та громадянина є визначальним для змісту і спрямованості діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.

Соціальна держава має забезпечити баланс між соціальними гарантіями з одного боку, та економічним зростанням з іншої сторони. Перехід від декларування до реальної імплементації такого переходу є першочерговим завданням органів влади і громадянського суспільства. Невід'ємними частинами такого процесу є сторони соціального діалогу – професійні спілки та об'єднання роботодавців. Забезпечення такого балансу стане головним інструментом для досягнення цілей сталого та людського розвитку.

Сталий розвиток держави та суспільства передбачає окрім соціально-економічних складових – вирішення і екологічних проблем. Враховуючи військові дії та проблеми доступу до ключових для енергетики природних ресурсів особливої актуальності набуває поняття раціонального використання ресурсів та збереження природного розмаїття для наступних поколінь. Соціальні партнери повинні бути включені до процесу формування такої політики, оскільки вона є невід'ємною від соціально-економічного розвитку, та певним чином ним взаємозумовлена.

В умовах кризи, вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем потребує об'єднання зусиль не лише безпосередніх учасників соціального діалогу – професійних спілок та об'єднань роботодавців, але й і залучення інших організацій громадянського суспільства, які беруть участь у забезпеченні сталого розвитку держави, вирішенні соціальних та екологічних проблем. Такі організації повинні бути залучені до процесу моніторингу виконання рішень сторін соціального діалогу, що в свою чергу, дозволить підвищити ефективність імплементації їх рішень з одного боку, а з іншої сторони отримати незалежну оцінку якості таких рішень та їх вплив на досягнення цілей сталого і людського розвитку.

Розробка та подальше впровадження «**Стратегії модернізації соціального діалогу, як інструменту сталого розвитку**» (далі – Стратегія), зумовлене необхідністю створення державою сприятливих умов для розвитку соціального діалогу, а саме:

- підвищення статусу соціального діалогу та розширення формату його учасників при розгляді питань, які знаходяться в компетенції організацій громадянського суспільства в сфері екології та соціальної політики;
- координація, з боку соціальних партнерів та організацій громадянського суспільства, реалізації затверджених на рівні держави стратегій, в яких передбачені заходи з забезпечення сталого розвитку країни;
- забезпечення ефективного контролю за виконанням рішень сторін соціального діалогу (зокрема через незалежний моніторинг організаціями громадянського суспільства);
- удосконалення механізмів інформування чиновників та громадськості про соціальний діалог та про сталий розвиток (зокрема проведення інформаційних кампаній серед чиновників профільних органів виконавчої влади);
- залучення соціальних партнерів до формування порядку денного екологічної політики;
- модернізація механізмів обговорення та лобювання рішень сторін соціального діалогу.

Модернізація соціального діалогу зможе забезпечити:

- ефективну реалізацію та захист соціальних, соціально-трудова прав та свобод людини і громадянина;
- збалансовану політику вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем,
- підвищення індексу людського розвитку та збереження природного середовища.

Реалізація цієї Стратегії надасть можливості пов'язати процес реформування в Україні, адже забезпечення сталого розвитку через соціальний діалог є тим спільним підґрунтям, що спонукає до коротко- та довго-термінового збалансованого планування і реформування.

II. ВИЗНАЧЕННЯ.

Соціальний діалог - процес визначення та зближення позицій, досягнення спільних домовленостей та прийняття узгоджених рішень сторонами соціального діалогу, які представляють інтереси працівників, роботодавців та органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, організацій громадянського суспільства, з питань формування та реалізації державної соціальної, екологічної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин.

Сталий розвиток – процес узгодження екологічних, економічних та соціальних складових розвитку держави з метою забезпечення балансу між задоволенням сучасних потреб і захистом інтересів майбутніх поколінь.

Людський капітал - сукупність сформованих і розвинутих унаслідок інвестицій продуктивних здібностей, особистих рис і мотивацій індивідів, що перебувають у їхній власності, використовуються в економічній діяльності, сприяють зростанню продуктивності праці і завдяки цьому впливають на зростання доходів (заробітків) свого власника та національного доходу.

Соціальне партнерство є системою відносин між: роботодавцями, їх організаціями і об'єднаннями та найманими працівниками; профспілковими організаціями і їх об'єднаннями й органами виконавчої влади; організаціями громадянського суспільства, що складаються у процесі співробітництва, пошуку компромісів і підготовки ними узгоджених рішень з питань соціально-трудова відносин, сталого та людського розвитку.

Організації громадянського суспільства – зареєстровані відповідно до чинного законодавства громадські організації, професійні спілки, організації роботодавців, благодійні організації, релігійні організації, творчі спілки та інші організації, діяльність яких не пов'язана із здійсненням владних повноважень і отриманням прибутку з метою його розподілу.

Інститути громадянського суспільства - система суб'єктів, наділених правами і обов'язками щодо відстоювання своїх легітимних інтересів у процесі подальшої розбудови громадянського суспільства в Україні та участі в управлінні державними справами, зокрема, у формуванні та реалізації у сфері соціального діалогу, сталого та людського розвитку

Національна соціально-економічна рада (НСЕР) - постійно діючий орган, що утворюється Президентом України (КМУ) для ведення соціального діалогу, який пропонується створити на базі Національної Тристоронньої Соціально-Економічної Ради (НТСЕР).

Організації третього сектору - добровольчі, неурядові, неполітичні, неприбуткові, громадські, благодійні, самодіяльні, як юридично зареєстровані, так і неформально існуючі об'єднання громадян, які з доброї волі, допомагають різним цільовим групам, проводять громадський контроль за діяльністю влади та ставлять собі на мету змінити ситуацію в країні на краще.

III. СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ В УКРАЇНІ ТА РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ.

НОВИЙ ПОШТОВИХ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ

Загальна світова криза, та зокрема європейська економічна криза, демонструють необхідність перегляду цілей та функцій соціального діалогу з одного боку, та сфери компетенції його сторін з іншої сторони. З боку державних чиновників та бізнесменів різного рівня, звучать вимоги переглянути досягнення Соціальної Європи, національні Уряди звертаються до Єврокомісії з проханнями переглянути соціальні норми, а іноді і скасувати їх, аби уникнути падіння конкурентоспроможності підприємств і економік.

Іншою важливою проблемою є гальмування розвитку соціального діалогу у зв'язку з дерегуляцією ринку праці та розширенням нестандартної зайнятості. Ефективність соціального

діалогу знижується, що зменшує можливості працівників реалізовувати свої профспілкові права. До цього призводить посилення конкуренції в умовах глобалізації, диверсифікація ринків праці на окремі сегменти з різними характеристиками, ослаблення внутрішньо-розподільчої функції податкової і соціальних систем, зростання рівня безробіття, зниження частки оплати праці в структурі Валового внутрішнього продукту (ВВП), підпорядкування колективних переговорів цілям державної економічної політики.

В той же час, соціальний діалог розглядається як чи не єдиним інструментом, що здатен забезпечити вихід з кризи та подальше соціально-економічне зростання в ЄС. Важливими кроками в цьому напрямку є посилення «європейського соціального виміру» шляхом прийняття в 2016 році комплексу мінімальних соціальних прав, які повинні бути не мінімальним набором, а основою для визначення максимального рівня соціального захисту, який не можна буде знижувати. Франція і Німеччина ініціювали роботу по створенню «соціальної Єврогрупи» за аналогією з уже існуючою фінансово-економічної Єврогрупою, призначено віце-президента Європейської комісії, відповідального за соціальний діалог. Міжнародні торговельні та інвестиційні угоди ЄС, зокрема, трансатлантичне торгово-інвестиційне партнерство, плануються виходячи не лише з економічних, а й соціальних показників.

Європейським союзом соціальний діалог розглядається як ефективний інструмент для просування consensusbuilding з питань довкілля, сталого розвитку та зеленої економіки, і для залучення основних зацікавлених сторін у сфері праці. Соціальний діалог у сфері екологічної політики носить актуальний характер для сфери зайнятості та ринку праці, а саме: підкреслює соціально-економічні наслідки екологічної політики і прагне до активної причетності всіх суб'єктів, що діють у сфері праці (трудові установи, працівників, роботодавців, а також представників громадянського суспільства); створює платформу з сильною технічною експертизою з проблем зміни клімату, зеленої економіки та сталого розвитку; дає можливість залучити органи виконавчої влади, що займаються питаннями навколишнього середовища, енергетики, сільського господарства до зв'язного та взаємоузгодженого планування.

СИСТЕМНІ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Значний вплив на реформи в Україні мають зовнішні фактори. Особливу роль в процесах реформування відіграє Угода про асоціацію України з Європейським союзом, початок роботи Глибокої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі між Україною та ЄС. У багатьох статтях Угоди про асоціацію звучать тези про соціальний діалог та сталий розвиток: «...сторони посиляються на Порядок денний XXI століття щодо навколишнього середовища і розвитку 1992 року, Йоганнесбурзький план виконання рішень зі сталого розвитку 2002 та погоджені на міжнародному рівні політичні програми у сферах зайнятості та соціальної політики...» (ст. 289, п. 1). Угода про Асоціацію (ст. 299) передбачає створення експертних груп, які охоплюватимуть аспекти сталого розвитку (в межах частини 13 «Торгівля та сталий розвиток» розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди).

Проте з іншого боку, наявність чинника зовнішніх кредиторів часто визначає напрямок політики Уряду і нівелює роль соціальних партнерів у вирішенні соціально-економічних питань. Реформа всієї системи державного управління потребує розробки та прийняття стратегічних документів, спрямованих на забезпечення економічного розвитку, захисту соціально-економічних прав населення та екологічної безпеки. Це стосується, як вже прийнятих Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», «Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні», «Національної стратегії у сфері прав людини», «Основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2020 року», так і документів, які ще тільки обговорюються – «Стратегії подолання бідності» та «Програми гідної праці для України на 2016-2019 роки».

В деяких з цих стратегічних документах включені пункти, в яких передбачається використання соціального діалогу як механізму забезпечення соціально-трудова прав. В проекті Стратегії подолання бідності, яка буде затверджуватись Кабінетом Міністрів України, в розділі IV. «Стратегічні напрями подолання та упередження бідності» в п.1 «Забезпечення

сталого економічного розвитку, створення умов для розвитку підприємництва, у т.ч. малого та середнього бізнесу та підвищення зайнятості населення. розділу» передбачається «*посилення соціального захисту безробітних, розширення участі громадськості та сторін соціального діалогу у вирішенні проблем зайнятості населення;*». В цьому ж розділі в п.2 « Удосконалення регіональної політики, посилення її впливу на ситуацію з бідністю, зменшення регіональної диференціації рівня життя населення» також передбачається «*розвиток та поглиблення соціального діалогу та соціальної відповідальності всіх суб'єктів у регіонах;*» Пункт 5 «**Розвиток і поглиблення ефективного** соціального діалогу та участі бізнесу у розв'язанні соціальних проблем», також передбачає деякі заходи з розвитку соціального діалогу, але так же як и «Програма гідної праці для України на 2016-2019 роки», яка теж містить досить значний розділ, присвячений соціальному діалогу, не передбачає використання соціального діалогу для забезпечення сталого розвитку.

В той же час, в «Стратегії сталого розвитку «Україна 2020»» взагалі не згадується соціальний діалог як інструмент забезпечення виважених рішень в сфері соціально-економічної політики.

Процес реформування потребує координації в реформуванні різних сфер державного управління. Досить часто різні аспекти реформування не узгоджені між собою. Наприклад, заходи з децентралізації, які здійснює Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, мають великий вплив на систему соціального захисту. Але розробка нормативних документів, які стосуються децентралізації, не враховують діяльність Міністерства соціальної політики в реформуванні соціальної сфери, зокрема в сфері надання соціальних послуг.

Відбувається підвищення соціальних стандартів та гарантій, а також розпочата робота з актуалізації наборів продуктів харчування. Проте, ці заходи відбуваються несвоєчасно – наразі вони не можуть компенсувати падіння рівня купівельної спроможності, та рівня життя в цілому. З часу ратифікації Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС пройшло вже майже рік, однак робота з імплементації її положень до національного законодавства ведеться вкрай незадовільно. Важливою проблемою реформ, особливо в соціальній сфері та сфері соціально-трудових відносин – є імітація консультування з громадськістю, та недотримання процедурних питань щодо вивчення текстів законопроектів соціальними партнерами. З подібними проблемами соціальні партнери зіштовхнулися при розробленні проекту Трудового кодексу України. Затягується процес колективних переговорів з укладання Генеральної угоди на новий строк та незадоволення вимог профспілок у колективному трудовому спорі (конфлікті) з Урядом погіршує існуючу соціальну напругу в суспільстві.

ЕФЕКТИВНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ

На сьогодні в Україні діє розгалужена законодавча база щодо соціального діалогу, яка включає конвенції Міжнародної організації праці (МОП), Європейську соціальну хартію, інші міжнародні акти, закони України, укази Президента України, нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України.

Соціальний діалог визнаний одним з головних чинників забезпечення соціальної стабільності, про що йде мова в Указі Президента України від 29.12.2005 р. № 1871/2005 «Про розвиток соціального діалогу в Україні» зі змінами від 14.05. 2010 року, та в законі України «Про соціальний діалог в Україні» від 23.12. 2010 року №2862-17. Отже, соціальний діалог є одним із ефективних механізмів узгодження соціально-економічних інтересів різних соціальних груп і владних структур з метою досягнення соціальної злагоди, миру і спокою у суспільстві. Враховуючи, що функції соціальної політики пов'язані з узгодженням інтересів певних соціальних груп, оптимальним розв'язанням суспільних суперечностей, гармонізацією інтересів різних верств населення, створенням умов для суспільної злагоди виступає соціальний діалог який здатний виступати досить досконалим інструментом впровадження цієї політики. Він сприяє досягненню соціального миру та злагоди, що є важливою умовою забезпечення

соціальної та політичної стабільності у суспільстві. Соціальний діалог є одним із головних факторів розвитку громадянського суспільства й запобігання соціальним конфліктам.

Слід зазначити, що соціальний діалог *не досягає бажаної мети*, якщо оцінювати його за критеріями ефективності у забезпеченні соціально-економічного розвитку і балансу між соціальними інтересами працівників та економічними інтересами бізнесу. Держава недостатньо активно залучає соціальних партнерів до вироблення дієвих заходів політики подолання наслідків фінансово-економічної кризи та забезпечення відновлюваної економіки.

Основними формами соціального діалогу, які сьогодні реалізуються на практиці, є обмін інформацією між Сторонами, консультації, колективні переговори, змістом яких є вироблення та узгодження позицій Сторін щодо реалізації соціально-економічної політики держави. Сторони соціального діалогу беруть активну участь у законотворчому процесі, надаючи пропозиції до проектів законів України, нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України та інших державних установ. Але процедури щодо узгодження позицій соціальних партнерів відносно важливих законопроектів не завжди виконуються, особливо в частині формування Державного бюджету України, основних напрямів бюджетної політики та прогнозу економічного і соціального розвитку України.

Важливим напрямком підвищення ефективності соціального діалогу є законодавче забезпечення права громадян на страйк, важливої форми боротьби найманих працівників за свої права. В Конституції України (ст. 44) закріплено право на страйк. Законом України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» від 1998 року, регулюється порядок організації та проведення страйків. Важливим регулюючим нормативним документом також є «Положення про порядок проведення страйку як крайнього засобу вирішення колективного трудового спору (конфлікту) та примирних процедур під час страйку» від 2008 року, затвердженим Національною службою посередництва і примирення України (далі – НСПП).

Можливість організації та проведення страйку обмежена низкою умов зокрема, на виробничому рівні страйк можна розпочати за ініціативою конференції (половина від загальної кількості працівників підприємства на який потрібна згода половини учасників), після реєстрації колективного трудового спору. У відокремлених структурних підрозділах, працівники не мають права розпочинати страйк.

Також працівники мають попередити органи влади за три дні, у випадку, коли страйк супроводжується мітингами й демонстраціями за межами території підприємства (ст. 19 ЗУ «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)»)

«Положенням про порядок проведення страйку як крайнього засобу вирішення колективного трудового спору (конфлікту) та примирних процедур під час страйку», також містить низку норм, які перешкоджають можливості працівникам використовувати механізм страйку:

- вимагає від страйкарів у триденний строк попередити власника про протестні акції на території підприємства;

- надає роботодавцю право втручатись у проведення страйку «при наявності визначених чинним законодавством підстав заборонити перебування страйкуючих на території підприємства, установи, організації або проведення акцій протесту під час страйку» (п. 5.2 Положення);

- організатори страйку відповідальні за вільний допуск на підприємство працівників, які не беруть участь у страйку, а також власними силами забезпечувати дотримання законності та громадського порядку всіма страйкарями (п. 4.8).

Важливим викликом перед соціальними партнерами та всією системою соціального діалогу є реформування системи соціального страхування. Фонди із самоврядних органів перетворюються на центральний орган виконавчої влади, що підпорядковується Міністерству соціальної політики України. Утримання фондів буде здійснюватися за рахунок коштів, що надійшли від єдиного соціального внеску, а не за рахунок державного бюджету.

Передбачається, що Міністерство соціальної політики буде схвалювати проекти річних бюджетів фонду, звіти про їх виконання, порядок використання коштів з окремих видатків бюджету фонду. Ліквідується нагляд з боку соціальних партнерів (профспілок та роботодавців) за системою соціального страхування (виконанням завдань та використанням коштів). Соціальний діалог в Україні розвивається в *рамках вузького формату* і здійснюється між *Кабінетом Міністрів, репрезентативними об'єднаннями роботодавців та професійних спілок*. Система соціального партнерства характеризується неефективністю, формальністю і невиконанням колективних угод і договорів. Чітко проявляється одностороння монополізація ринку праці роботодавцем, яка супроводжується зростанням соціальної незахищеності працюючих і соціальною напруженістю в суспільстві.

До загальних викликів, що стоять перед соціальним діалогом в Україні можна віднести: недосконалість інституалізації всієї системи соціального діалогу; відсутність ефективного механізму імплементації рішень; відсутність достатніх фінансових та технічних ресурсів у професійних спілках чи організаціях третього сектору для ефективної участі в процесі діалогу; проблеми активного залучення усіх зацікавлених сторін до довго - та коротко - строкового планування; тіньова економіка обумовлює відсутність єдності серед задіяних у ній працівників, а також унеможлиблює їх участь в соціальному діалозі; слабе залучення організацій громадянського суспільства (третього сектору) до процесу діалогу; відсутність ефективного процесу перемовин та дебатів.

ОРГАНІЗАЦІЇ ТРЕТЬОГО СЕКТОРУ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ

Організації третього сектору, які є невід'ємною частиною громадянського суспільства, практично не залучені до процесу соціального діалогу, ні як сторона, ні як спостерігач. Проте, представники таких організацій також мають безпосереднє відношення до забезпечення сталого розвитку держави. В Україні діє декілька громадських майданчиків, які займаються проблемами соціальної сфери до яких залучені, як соціальні партнери, так і організації громадянського суспільства:

- Національна платформа громадянського суспільства Східного партнерства, в рамках якої діє робоча група 5 «Соціально-трудова політика та соціальний діалог»;

- Платформа громадянського суспільства Україна - ЄС, робоча група 4 «Зайнятість, соціальна політика, рівні можливості та здоров'я», яка створена в рамках імплементації Угоди про Асоціацію Україна - ЄС;

- Відповідно до Угоди про Асоціацію (ст.299) створення нового Форуму громадянського суспільства для підтримки діалогу, який охоплює аспекти сталого розвитку (в рамках глави 13 «Торгівля та сталий розвиток, пов'язаний з торгівлею» Угоди).

Дотичними до теми соціального діалогу та соціальної політики є також:

- Громадська рада при Міністерстві соціальної політики;

- Громадська рада при Комітеті Верховної Ради України з питань соціальної політики.

Проблема залучення третього сектору до процесу соціального діалогу сприймається критично провідними соціальними партнерами. За приклад можна навести переформатування Платформи громадянського суспільства Україна - ЄС, двостороннього моніторингового органу виконання Угоди про асоціацію з ЄС. Поруч з тим, організації громадянського суспільства можуть виконувати роль незалежного аудитора за виконанням рішень соціальних партнерів, а також бути дорадчим фактором для сторін соціального діалогу. Подібна система успішно функціонує в низці розвинутих країн світу. Наприклад у Бразилії подібна співпраця здійснюється в рамках Національної конференції з навколишнього середовища (CNMA), що залучає ключових стейкхолдерів у наступних пропорціях - 50% організацій громадянського суспільства включаючи профспілки, 30% організацій роботодавців, 20% державних представників); рішення CNMA мають рекомендаційний характер. Іншим прикладом є Франція, де діє так званий "Зелений круглий стіл" (Grenelle De L'Environnement), в який крім

традиційних соціальних партнерів включені організації третього сектору, що займаються екологічною проблематикою.

Підвищення ефективності соціального діалогу вимагає залучення експертів з організацій третього сектору, що дозволить інтенсифікувати реформи, та отримати незалежну оцінку щодо їх доцільності. Подібна практика вже працює в Україні та низці країн Східного партнерства, де діє неінституційована коаліція аналітичних центрів, що займаються проблемами соціальної сфери та екології, з одного боку, та соціальних партнерів з іншої сторони, з метою сприяння досягненню цілей сталого розвитку. В такому контексті соціальний діалог не редукується до громадського (civil) діалогу, а розширюється за консенсусним рішенням соціальних партнерів та включає в себе всіх зацікавлених в соціально-економічному розвитку учасників.

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ

Питання сталого розвитку актуалізувалися для України у зв'язку з укладенням Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами - членами, з іншого боку (ратифікованої Україною Законом № 1678-VII від 16.09.2014). Відповідно йому, сприяння сталому розвитку розглядається одним з головних принципів посилення співробітництва між сторонами, які визнають важливість найповнішого врахування економічних, соціальних та екологічних інтересів не тільки свого відповідного населення, а й прийдешніх поколінь і гарантують, що економічний розвиток, екологічна та соціальна політика підтримується спільно.

Зобов'язанням сторін щодо сприяння сталому розвитку присвячено Главу 13 «Торгівля та сталий розвиток» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею», а також окремі положення, що розкривають зокрема:

- заходи з безпеки та захисту здоров'я людини як передумови сталого розвитку та економічного зростання;
- систему охорони здоров'я, збереження природних ресурсів, підвищення економічної та природоохоронної ефективності, інтеграції екологічної політики в інші сфери політики держави, а також підвищення рівня виробництва завдяки сучасним технологіям;
- забезпечення впровадження політики сталого рибальства, сталого управління лісовими ресурсами, сталого розвитку прибережних регіонів та морської промисловості як рушія економічного зростання та зайнятості.

Взаємозв'язок між охороною довкілля, раціональним використанням природних ресурсів, сферою праці, соціальним та економічним розвитком, визнанням ключової ролі гідної праці для сталого розвитку знайшли своє відображення і в програмних заявах Міжнародної організації праці. Перехід до екологічно сталої і соціально орієнтованої економіки спричинює переорієнтацію зростання з метою забезпечення рівноваги економічних, соціальних та екологічних аспектів. Для розвитку підприємств і ринків праці екологічно чистіша економіка на сьогодні уже є необхідністю, а не лише питанням вибору, оскільки реально може привести до зростання зайнятості, значному покращенню якості робочих місць і підвищенню рівня доходів, соціальної справедливості, рівності та соціальної інтеграції.

Водночас у міжнародних документах наголошується на тому, що неможливо досягнути цілей і завдань сталого розвитку без активної участі зацікавлених сторін, зокрема і у сфері праці. У Порядку денному на XXI століття серед основних груп зацікавлених осіб визнається важлива роль працівників та профспілок, організацій роботодавців щодо сталого розвитку. У главах 29 та 30 окреслюється їх роль у вирішенні проблем сталого розвитку як на національному рівні, так і на рівні робочих місць. Така діяльність може реалізуватися шляхом:

- створення двосторонніх і тристоронніх механізмів повноважних розглядати питання безпеки, охорони здоров'я та сталого розвитку;
- збільшення кількості колективних договорів та угод екологічного спрямування, що мають на меті досягнення сталого розвитку;

- розширення участі та консультацій з соціальними партнерами у прийнятті рішень щодо розробки, реалізації та оцінки національних і міжнародних стратегій та програм у сфері охорони довкілля та розвитку, галузевих стратегій, стратегій сталого розвитку тощо.

Більшість згаданих міжнародних документів містять положення, присвячені системним та інституційним питанням впровадження та розбудови сталого розвитку на засадах партнерства із залученням багатьох сторін. Підсумковий документ щодо порядку денного сталого розвитку до 2030 закликає стимулювати і заохочувати ефективне партнерство між державними організаціями, між державним і приватним сектором та між організаціями громадянського суспільства, спираючись на досвід та стратегії використання ресурсів партнерів.

В більшості розвинених країн світу, соціальні партнери беруть безпосередню участь у розробці екологічної політики. На європейському рівні, спільна ініціатива за участю соціальних партнерів з питань політики щодо зміни клімату була частиною комплексної програми на 2009-2011 і призвела до публікації доповіді «Вплив політики в області зміни клімату на зайнятість» (Syndex, 2011). У доповіді визнається, що європейська політика, спрямована на пом'якшення негативних наслідків зміни клімату, а також на скорочення викидів парникових газів, впливає безпосередньо на всі 15 економічних секторів. Всі підприємства та працівники підкреслюють необхідність спільних дій між соціальними партнерами, щоб мінімізувати негативні наслідки на конкурентоспроможність. Як описано нижче, оскільки Ріо 92 вважає як об'єднання робітників, так і організації роботодавців «основними групами» в рамках міжнародних екологічних процесів, то з ними потрібно консультиватися на всіх рівнях. Екологічні проблеми вже не є виключно «зеленим» порядком денним, а основоположними елементами будь-якого соціально-економічного порядку денного з наслідками на місцевому, національному та міжнародному багатосторонньому рівні.

Соціальний діалог забезпечує успішне перетворення на шляху до зеленої економіки, через роботу з соціальними партнерами, що відіграють ключову роль в питаннях продуктивності праці; інформування національних систем та інститутів про наслідки переходу до зеленої економіки; заохочення і організації підвищення кваліфікації і підготовки кадрів; і в забезпеченні дотриманням трудових стандартів в перехідні періоди.

Уряд, бізнес і промисловість повинні сприяти активній участі працівників та їх професійних спілок у процесі прийнятті рішень з проектування, реалізації та оцінки національних і міжнародних стратегій і програми з навколишнього середовища і розвитку, у тому числі в сфері політики зайнятості, галузевих стратегій, програм структурних реформ тощо.

Отже, соціальний діалог та трипартизм є одним із найбільш перспективних шляхів забезпечення сталого розвитку та реагування на виклики у світі праці, що змінюється. Одним з головних інструментів впровадження сталого розвитку може стати *соціальний діалог розширеного формату*, що ґрунтуватиметься на традиційних та нових формах співпраці між урядами, організаціями працівників і роботодавців, між державним та приватними секторами та організаціями громадянського суспільства задля максимального підвищення якості життя людей як в сучасності, так і в майбутньому, з одночасним гарантуванням економічної, соціальної та екологічної сталості.

IV. МЕТА, ПРИНЦИПИ ТА ПРІОРИТЕТИ

Метою Стратегії є підвищення ефективності соціального діалогу в забезпеченні сталого розвитку України, балансу між фундаментальними соціальними правами та економічними свободами, підвищенням якості життя як основної мети при плануванні економічного розвитку.

Стратегія базується на таких принципах:

- багатоваріантність, альтернативність та селективність як реакція на середовище, що змінюється
- глобальність, системність, комплексність і збалансованість як орієнтація на охоплення окремими стратегіями всіх аспектів діяльності об'єкта та взаємозв'язок між ними;

- наступність і послідовність - стратегічні зміни мають впроваджуватися в певному порядку;
- безперервність - стратегічна діяльність є складним процесом, зупинка якого повертає розпочате у початкову позицію;
- наукова та методична обґрунтованість - використання поширених науково-методичних підходів допомагає розробляти реальні плани, узгоджені з параметрами зовнішнього та внутрішнього середовища;
- реалістичність, досяжність - врахування особливостей функціонування об'єкта, відносно якого розробляються стратегічні плани, та можливості досягнення певних параметрів;
- гнучкість, динамічність, реакція на ситуацію - врахування часових характеристик і характеру змін, що відбуваються у соціальному діалозі;
- ефективність і соціальна орієнтованість
- довгостроковість заходів – орієнтація на розв'язання складних проблем, які існуватимуть у довгостроковій перспективі;
- досяжності цілей та вимірюваності очікуваних результатів;
- максимального залучення всіх зацікавлених сторін до реалізації та моніторингу;
- планування фінансових та інших ресурсів, з залученням соціальних партнерів;
- своєчасного реагування на нові виклики та залучення сторін соціального діалогу до вироблення спільної відповіді на загрози.

Стратегічними пріоритетами державної політики сприяння розвитку соціального діалогу в Україні є:

- забезпечення участі соціальних партнерів в розробці та реалізації політики, спрямованої на створення зелених робочих місць, ефективного соціального захисту, справедливого оподаткування, ефективного використання бюджетних коштів;
- залучення соціальних партнерів та організацій громадянського суспільства до вироблення та реалізації регіональної політики щодо забезпечення сталого розвитку;
- сприяння максимальної прозорості та відкритості процесу вироблення сторонами соціального діалогу рішень щодо державної та регіональної політики;
- забезпечення імплементації спільних рішень, які виробили сторони соціального діалогу
- створення сприятливих умов для підвищення статусу соціального діалогу;
- координація діяльності ЦОВВ, органів місцевого самоврядування та організацій громадянського суспільства у реалізації заходів, передбачених в рамках затверджених стратегій та планів дій.

V. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ

1. Підвищення статусу соціального діалогу;
2. Інституціональний розвиток соціальних партнерів;
3. Підвищення ролі соціальних партнерів у визначенні та забезпеченні державних соціальних стандартів;
4. Соціальний діалог як інструмент сталого розвитку;
5. Удосконалення системи соціального страхування;
6. Інформаційне забезпечення соціального діалогу.

VI. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ

- Законодавче закріплення соціального діалогу як інструменту сталого розвитку;
- Удосконалення законодавства щодо вирішення трудових спорів у тому числі з забезпеченням права працівників на страйк;
- Активне інформування робітників, роботодавців та профільні органи виконавчої влади щодо можливостей соціального діалогу в забезпеченні сталого розвитку;
- Введення обов'язкового та інших форм екологічного страхування;

- Забезпечення ефективних механізмів імплементації спільних рішень соціальних партнерів;
- залучення третього сектору до процесу моніторингу виконання рішень соціальних партнерів;
- мінімальний розмір заробітної плати встановлюється після консультацій з соціальними партнерами шляхом консенсусу.

Порівняльна таблиця

до Закону України «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про соціальний діалог в Україні»

Діюча редакція	Запропоновані зміни
Цей Закон визначає правові засади організації та порядку ведення соціального діалогу в Україні з метою вироблення та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин та забезпечення підвищення рівня і якості життя громадян, соціальної стабільності в суспільстві.	Цей Закон визначає правові засади організації та порядку ведення соціального діалогу в Україні з метою забезпечення сталого розвитку шляхом вироблення та реалізації державної соціальної, екологічної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин та забезпечення підвищення рівня і якості життя громадян
<p>Стаття 1. Соціальний діалог</p> <p>1. Соціальний діалог - процес визначення та зближення позицій, досягнення спільних домовленостей та прийняття узгоджених рішень сторонами соціального діалогу, які представляють інтереси працівників, роботодавців та органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, з питань формування та реалізації державної соціальної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин.</p>	<p>Стаття 1. Соціальний діалог</p> <p>1. Соціальний діалог - процес визначення та зближення позицій, досягнення спільних домовленостей та прийняття узгоджених рішень сторонами соціального діалогу, які представляють інтереси працівників, роботодавців та органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, організацій громадянського суспільства, з питань формування та реалізації державної соціальної, екологічної та економічної політики, регулювання трудових, соціальних, економічних відносин.</p> <p>2. Сталий розвиток – процес узгодження екологічних, економічних та соціальних складових розвитку держави з метою забезпечення балансу між задоволенням сучасних потреб і захистом інтересів майбутніх поколінь.</p>
<p>Стаття 2. Законодавство України про соціальний діалог</p> <p>1. Законодавство України про соціальний діалог базується на Конституції України (254к/96-ВР) і складається із законів України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» (1045-14), «Про організації роботодавців» (2436-14), «Про колективні договори і угоди» (3356-12), «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» (137/98-ВР), цього Закону, трудового законодавства, інших нормативно-правових актів.</p>	<p>Стаття 2. Законодавство України про соціальний діалог</p> <p>1. Законодавство України про соціальний діалог базується на Конституції України (254к/96-ВР) і складається із законів України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» (1045-14), «Про організації роботодавців» (2436-14), «Про колективні договори і угоди» (3356-12), «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» (137/98-ВР), Про охорону навколишнього природного середовища (1264-12), цього Закону, трудового законодавства, інших нормативно-правових актів.</p>
<p>Стаття 6. Визначення критеріїв репрезентативності на рівнях соціального діалогу</p> <p>1. На національному рівні для участі у колективних переговорах з укладення генеральної угоди, для делегування представників до Національної тристоронньої соціально-економічної ради, до органів управління фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування та інших тристоронніх органів соціального діалогу, участі у міжнародних заходах репрезентативними є об'єднання профспілок та об'єднання організацій роботодавців, які:</p> <ul style="list-style-type: none"> - легалізовані (зареєстровані) відповідно до закону; 	<p>Стаття 6. Визначення критеріїв репрезентативності на рівнях соціального діалогу</p> <p>1. На національному рівні для участі у колективних переговорах з укладення генеральної угоди, для делегування представників до Національної соціально-економічної ради, до органів управління фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування та інших органів соціального діалогу, участі у міжнародних заходах репрезентативними є об'єднання профспілок та об'єднання організацій роботодавців, які:</p> <ul style="list-style-type: none"> - легалізовані (зареєстровані) відповідно до закону;
<p>Стаття 8. Форми здійснення соціального діалогу</p> <p>...</p> <p>2. Обмін інформацією здійснюється з метою з'ясування позицій, досягнення домовленостей, пошуку</p>	<p>Стаття 8. Форми здійснення соціального діалогу</p> <p>...</p> <p>2. Обмін інформацією здійснюється з метою з'ясування позицій, досягнення домовленостей, пошуку компромісу</p>

<p>компромісу і прийняття спільних рішень з питань забезпечення сталого розвитку, реалізації економічної та соціальної політики.</p>	<p>і прийняття спільних рішень з питань забезпечення сталого розвитку, реалізації економічної, екологічної та соціальної політики.</p>
<p>Стаття 9. Органи соціального діалогу</p> <p>1. Для ведення соціального діалогу на національному і територіальному рівнях з рівного числа представників сторін соціального діалогу відповідного рівня у порядку, визначеному статтями 11 та 17 цього Закону, утворюються Національна тристороння соціально-економічна рада та територіальні тристоронні соціально-економічні ради.</p> <p>За ініціативою сторін можуть утворюватися галузеві (міжгалузеві) тристоронні або двосторонні соціально-економічні ради та інші тристоронні органи соціального діалогу (комітети, комісії тощо).</p> <p>....</p> <p>2. Тристоронні або двосторонні органи соціального діалогу утворюються за спільним рішенням сторін відповідного рівня за ініціативою будь-якої сторони соціального діалогу відповідного рівня.</p> <p>3. Після прийняття сторонами рішення про утворення тристороннього або двостороннього органу соціального діалогу та його кількісний склад кожна сторона соціального діалогу самостійно призначає (делегує) для участі в його роботі своїх повноважних представників.</p> <p>6. Повноваження та організація роботи тристоронніх або двосторонніх органів соціального діалогу регулюються цим Законом, іншими нормативно-правовими актами, статутами, положеннями та регламентами, що затверджуються цими органами.</p> <p>Рішення, прийняті тристоронніми або двосторонніми органами соціального діалогу в межах їх повноважень, є обов'язковими для розгляду органами державної влади та органами місцевого самоврядування, профспілками та їх об'єднаннями, організаціями роботодавців та їх об'єднаннями відповідного рівня.</p> <p>Органи соціального діалогу інформують громадськість про свою діяльність та прийняті рішення.</p>	<p>Стаття 9. Органи соціального діалогу</p> <p>1. Для ведення соціального діалогу на національному і територіальному рівнях з рівного числа представників сторін соціального діалогу відповідного рівня у порядку, визначеному статтями 11 та 17 цього Закону, утворюються Національна тристороння соціально-економічна рада та територіальні тристоронні соціально-економічні ради.</p> <p>За ініціативою сторін можуть утворюватися галузеві (міжгалузеві) тристоронні або двосторонні соціально-економічні ради та інші тристоронні органи соціального діалогу (комітети, комісії тощо) до діяльності яких можуть злучатись організації громадянського суспільства.</p> <p>....</p> <p>2. Органи соціального діалогу утворюються за спільним рішенням сторін відповідного рівня за ініціативою будь-якої сторони соціального діалогу відповідного рівня.</p> <p>3. Після прийняття сторонами рішення про утворення органу соціального діалогу та його кількісний склад кожна сторона соціального діалогу самостійно призначає (делегує) для участі в його роботі своїх повноважних представників.</p> <p>6. Повноваження та організація роботи органів соціального діалогу регулюються цим Законом, іншими нормативно-правовими актами, статутами, положеннями та регламентами, що затверджуються цими органами.</p> <p>Рішення, прийняті органами соціального діалогу в межах їх повноважень, є обов'язковими для розгляду органами державної влади та органами місцевого самоврядування, профспілками та їх об'єднаннями, організаціями роботодавців та їх об'єднаннями відповідного рівня.</p> <p>Органи соціального діалогу залучають до діяльності організації громадянського суспільства, інформують громадськість про свою діяльність та прийняті рішення.</p>
<p>Стаття 11. Порядок створення та склад Національної тристоронньої соціально-економічної ради</p> <p>1. Національна тристороння соціально-економічна рада (далі - Національна рада) - постійно діючий орган, що утворюється Президентом України для ведення соціального діалогу.</p> <p>.....</p>	<p>Стаття 11. Порядок створення та склад Національної соціально-економічної ради</p> <p>1. Національна соціально-економічна рада (далі - Національна рада) - постійно діючий орган, що утворюється Президентом України для ведення соціального діалогу.</p> <p>.....</p>
<p>Стаття 12. Завдання, функції та права Національної тристоронньої соціально-економічної ради</p> <p>1. До основних завдань Національної ради належать:</p> <p>1) вироблення консолідованої позиції сторін</p>	<p>Стаття 12. Завдання, функції та права Національної соціально-економічної ради</p> <p>1. До основних завдань Національної ради належать:</p> <p>1) вироблення консолідованої позиції сторін</p>

<p>соціального діалогу щодо стратегії економічного і соціального розвитку України та шляхів вирішення існуючих проблем у цій сфері;</p> <p>2) підготовка та надання узгоджених рекомендацій і пропозицій Президентові України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України з питань формування і реалізації державної економічної та соціальної політики, регулювання трудових, економічних, соціальних та екологічних відносин.</p> <p>2. Національна рада відповідно до покладених на неї завдань виконує дорадчі, консультативні та узгоджувальні функції шляхом вироблення спільної позиції та надання рекомендацій і пропозицій сторін соціального діалогу щодо:</p> <p>формування і реалізації державної економічної та соціальної політики, регулювання трудових, економічних, соціальних відносин;</p> <p>проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань соціальної та економічної політики і трудових відносин, державних програм економічного та соціального розвитку, інших державних цільових програм;</p> <p>....</p> <p>основних економічних і соціальних показників проекту Державного бюджету України на відповідний рік;</p> <p>ратифікації Україною конвенцій Міжнародної організації праці, міждержавних угод та нормативних актів ЄС з питань, що стосуються прав працівників і роботодавців;</p> <p>.....</p> <p>впровадження міжнародного і вітчизняного досвіду з організації та ведення соціального діалогу;</p> <p>інших питань, які сторони вважають значущими для забезпечення конституційних прав і гарантій громадян, суспільної злагоди, соціально-економічного розвитку держави.</p> <p>.....</p> <p>4. Національна рада має право:</p> <p>звертатися з пропозиціями щодо регулювання відносин в економічній та соціально-трудої сферах, схваленими її рішеннями, до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, роботодавців, професійних спілок, їх організацій та об'єднань;</p> <p>делегувати своїх представників для участі у розгляді</p>	<p>соціального діалогу щодо забезпечення сталого розвитку, зокрема стратегії економічного і соціального розвитку України та шляхів вирішення існуючих проблем у цій сфері;</p> <p>2) підготовка та надання узгоджених рекомендацій і пропозицій Президентові України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України з забезпечення сталого розвитку, зокрема питань формування і реалізації державної економічної, екологічної та соціальної політики, регулювання трудових, економічних, соціальних та екологічних відносин.</p> <p>2. Національна рада відповідно до покладених на неї завдань виконує дорадчі, консультативні та узгоджувальні функції шляхом вироблення спільної позиції та надання рекомендацій і пропозицій сторін соціального діалогу щодо:</p> <p>забезпечення сталого розвитку, зокрема формування і реалізації державної економічної та соціальної політики, регулювання трудових, економічних, соціальних відносин;</p> <p>проектів законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань сталого розвитку, соціальної, екологічної та економічної політики і трудових відносин, державних програм економічного та соціального розвитку, інших державних цільових програм;</p> <p>.....</p> <p>основних економічних, екологічних і соціальних показників проекту Державного бюджету України на відповідний рік;</p> <p>ратифікації Україною конвенцій Міжнародної організації праці, міждержавних угод та нормативних актів ЄС з питань, що стосуються сталого розвитку, прав працівників і роботодавців;</p> <p>....</p> <p>впровадження міжнародного і вітчизняного досвіду з організації та ведення соціального діалогу в забезпеченні сталого розвитку країни;</p> <p>інших питань, які сторони вважають значущими для забезпечення конституційних прав і гарантій громадян, суспільної злагоди, сталого розвитку держави.</p> <p>....</p> <p>4. Національна рада має право:</p> <p>звертатися з пропозиціями щодо регулювання відносин в сфері сталого розвитку, економічній та соціально-трудої сферах, схваленими її рішеннями, до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, роботодавців, професійних спілок, їх організацій та об'єднань;</p> <p>делегувати своїх представників для участі у розгляді</p>
--	--

<p>органами виконавчої влади, професійними спілками, організаціями роботодавців та їх об'єднаннями питань соціальної та економічної політики і трудових відносин;</p> <p>....</p>	<p>органами виконавчої влади, професійними спілками, організаціями роботодавців та їх об'єднаннями питань сталого розвитку і трудових відносин;</p> <p>....</p>
<p>Стаття 16. Функції та права галузевої (міжгалузевої) ради</p> <p>....</p> <p>галузових програм економічного та соціального розвитку, законодавчих та інших нормативно-правових актів, що стосуються регулювання економічних і соціально-трудових відносин суб'єктів соціального діалогу галузі;</p>	<p>Стаття 16. Функції та права галузевої (міжгалузевої) ради</p> <p>....</p> <p>галузових програм сталого розвитку, законодавчих та інших нормативно-правових актів, що стосуються регулювання економічних, екологічних і соціально-трудових відносин суб'єктів соціального діалогу галузі;</p>
<p>Стаття 17. Порядок створення та склад територіальної тристоронньої соціально-економічної ради</p> <p>1. Для ведення соціального діалогу на територіальному рівні (в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі) з рівного числа представників сторін можуть утворюватися територіальні тристоронні соціально-економічні ради (далі - територіальні ради).</p>	<p>Стаття 17. Порядок створення та склад територіальної соціально-економічної ради</p> <p>1. Для ведення соціального діалогу на територіальному рівні (в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі) з рівного числа представників сторін можуть утворюватися територіальні соціально-економічні ради (далі - територіальні ради).</p> <p>.....</p>
<p>Стаття 18. Функції та права територіальної тристоронньої соціально-економічної ради</p> <p>1. Територіальна рада здійснює дорадчі, консультативні та узгоджувальні функції шляхом вироблення пропозицій і рекомендацій з урахуванням інтересів сторін соціального діалогу щодо:</p> <p>проектів територіальних програм економічного та соціального розвитку;</p> <p>формування місцевого бюджету на відповідний рік;</p> <p>нормативно-правових актів, що приймаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування та стосуються регулювання економічних і соціально-трудових відносин суб'єктів соціального діалогу відповідної адміністративно-територіальної одиниці;</p> <p>.....</p> <p>Пропозиції територіальних рад відповідних адміністративно-територіальних одиниць щодо соціального та економічного розвитку територій розглядаються органами державної влади та органами місцевого самоврядування у встановленому законом порядку.</p> <p>3. Територіальна рада має право:</p> <p>.....</p> <p>делегувати своїх представників для участі в обговоренні органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, професійними спілками та організаціями роботодавців питань реалізації соціальної та економічної політики;</p>	<p>Стаття 18. Функції та права територіальної соціально-економічної ради</p> <p>1. Територіальна рада здійснює дорадчі, консультативні та узгоджувальні функції шляхом вироблення пропозицій і рекомендацій з урахуванням інтересів сторін соціального діалогу щодо:</p> <p>проектів територіальних програм сталого, зокрема економічного екологічного та соціального розвитку;</p> <p>формування місцевого бюджету на відповідний рік;</p> <p>нормативно-правових актів, що приймаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування та стосуються регулювання питань сталого розвитку, зокрема економічних, екологічних і соціально-трудових відносин суб'єктів соціального діалогу відповідної адміністративно-територіальної одиниці;</p> <p>.....</p> <p>Пропозиції територіальних рад відповідних адміністративно-територіальних одиниць щодо соціального, екологічного та економічного розвитку територій розглядаються органами державної влади та органами місцевого самоврядування у встановленому законом порядку.</p> <p>3. Територіальна рада має право:</p> <p>.....</p> <p>делегувати своїх представників для участі в обговоренні органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, професійними спілками та організаціями роботодавців питань сталого розвитку, реалізації соціальної, екологічної та економічної політики;</p>

Розробили – Ігор Камінник, Андрій Ферт (Бюро соціальних та політичних розробок), Леонід Ільчук (Інститут праці та зайнятості населення МСП та НАНУ)